Vizsgálat azonosító szám: 384-4/2024.

ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

Mezőszentgyörgy Község Önkormányzatánál a kötelezettségvállalás nyilvántartásának vizsgálatáról

Szabályszerűségi ellenőrzés

Mezőszentgyörgy Község Önkormányzata
2024. évi Éves ellenőrzési terve szerinti ellenőrzés

I.
AZ ELLENŐRZÉS SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ADATOK

Az ellenőrzést végző szervezet: SZAHK-ÉRTELEM 2007. Kft.

A vizsgálat célja: annak vizsgálata, hogy az Ávr-ben foglaltak szerint történik-e a kötelezettségvállalás, illetve az egyéb gazdálkodási jogkörgyakorlás nyilvántartásának vezetése.

Az ellenőrzött szerv: Mezőszentgyörgy Község Önkormányzata

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az ellenőrzés tárgya: Az Önkormányzat kötelezettségvállalás nyilvántartásának vizsgálata.

Az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályi felhatalmazás megjelölése: Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény és a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet.

Ellenőrzött időszak: aktuális időszak

A helyszíni ellenőrzés kezdete és vége: Helyszíni vizsgálatra nem volt szükség, az elektronikus adatszolgáltatás lehetővé tette a vizsgálat lefolytatását.

Alkalmazott ellenőrzési módszerek és eljárások: dokumentum elemzés, interjú

Vizsgálatvezető (név/megbízólevél száma): dr. Hosszuné Szántó Anita (regisztrációs szám: 5112387) a 384-2/2024. megbízólevél alapján

Az ellenőrzésben közreműködött belső ellenőrök (név/megbízólevél száma): Tarr Márta (regisztrációs szám: 5115785) a 384-2/2024. megbízólevél alapján

Az ellenőrzött időszakban az ellenőrzött területért/feladatért felelős vezetők (név, beosztás): Lánginé Csík Angéla polgármester, dr. Tóth Andrea jegyző

II.
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az ellenőrzés során vizsgáltuk és értékeltük, hogy a kötelezettségvállalások a hatályos jogszabályi előírásoknak megfeleltek-e, a kötelezettségvállalás illetve az egyéb gazdálkodási jogkörgyakorlás nyilvántartásának vezetése az Ávr-ben foglaltak szerint és a kötelezettségvállalások a rendelkezésre álló forrásokkal összhangban történtek-e. **Kötelezettséget vállalni csak pénzügyi ellenjegyzés után lehet, így jelen ellenőrzés a kötelezettségvállalást és a pénzügyi ellenjegyzést vizsgálja, különös tekintettel annak szabályozására és nyilvántartására.**

Összefoglalva, az ellenőrzés fókuszába az alábbi feladatok szabályszerű ellátása került:

1. *Az önkormányzat rendelkezzen operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzattal mely az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét is szabályozza.*
2. *Az önkormányzat az Ávr. 60. § (3) bekezdése értelmében a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról az operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezessen.*
3. *A kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés a jogszabály és az Önkormányzat operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata szerinti formában minden esetben kerüljön rögzítésre.*
    a. *előzetes írásbeli kötelezettségvállalás esetén (szerződés, megrendelés, megállapodás stb. esetén akár 200.000 Ft érték alatt is (pl. interneten rendelés), értéktől függetlenül, a kötelezettségvállalás alapdokumentumán történik a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés is (pénzügyi ellenjegyzés külön dátumozva, a kötelezettségvállaláskor vagy azt megelőzően).*
    b. *előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetés esetén az operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzatban foglaltak szerinti dokumentumon (számla, utalványrendelet) történik a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés is (pénzügyi ellenjegyzés külön dátumozva, a kötelezettségvállaláskor vagy azt megelőzően).*
    c. *az utalványrendelet pénzügyi teljesítést megelőző nyomtatására kiemelt figyelmet kell fordítani, mivel az aláírások csak ebben az esetben fogadhatók el hitelesnek.*
4. *A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának egyedi jellegűnek kell lennie (Egy szerződés-egy nyilvántartási szám. Egy szerződéshez kapcsolódó számlák/kifizetések nem kaphatnak külön-külön kifizetésenként nyilvántartási számot. Ez a bérre is vonatkozik.), a szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba.*
5. Az Ávr. 56. § *(1) bekezdése értelmében q kötelezettségvállalás (előzetes és végleges (pl. kis összegű vásárlás számlája) is) nyilvántartásba vétele (analitikus nyilvántartás és a főkönyvi könyvelés is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen.*
6. *Kiemelten kell kezelni, hogy az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást (ha a kötelezettségvállalás előzetesen írásban megtörtént: pl. szerződés, megrendelés, megállapodás stb.), annak összegétől függetlenül (tehát akár 200 000 Ft alatt is) a kötelezettségvállalás analitikus nyilvántartásába (ASP 112 mp) és a főkönyvben (ASP 1151 mp: T0021) az 5. pontban leírtaknak megfelelően a kötelezettségvállalás napjával rögzíteni kell. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetéseket a főkönyvben a 0021 számlára könyvelni nem kell.*
7. *Az ASP program által vezetett analitikus nyilvántartáson (részletező nyilvántartás 112 mp) túl javasolt az Áhsz. 14. melléklet 2. pontja szerinti egyéb nyilvántartások kialakítása is (pl. szerződések, személyi juttatások, adott kölcsönök stb.)*
8. *Az Ávr. 56. § (2) bekezdése értelmében a kötelezettségvállalás értékének meghatározásához számba kell venni az abból származó valamennyi fizetési kötelezettséget, még abban az esetben is, ha valamely fizetési kötelezettség*

bekövetkezése bizonytalan vagy külön jövőbeli nyilatkozattól függ. Ha a fizetési kötelezettség jövőbeni mértéke nem határozható meg pontosan, a körülmények és az előző évek tapasztalatainak gondos mérlegelése alapján az adott piaci, gazdasági, társadalmi körülmények között – az ésszerű gazdálkodás mellett – reális legmagasabb összegű kötelezettséget kell feltételezni. Határozatlan időre vállalt kötelezettség értékét a költségvetési évben és az azt követő három éven keresztül származó fizetési kötelezettségek összegeként kell meghatározni.

Az ellenőrzés a 2024. évi pénzügyi dokumentumokra terjedt ki.

Mezőszentgyörgy Község Önkormányzata pénzügyi-gazdálkodási feladatait a Mezőszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) látja el.

Az ellenőrzésre a Hivatal által megküldött dokumentumok alapján került sor.
A rendelkezésre álló dokumentumok alapján meg vagyunk győződve arról, hogy az elvégzett munka elégséges volt ahhoz, hogy megalapozott véleményt formálhassunk.
Az ellenőrzés nem terjedt ki a kötelezettségvállalások jogosságának a vizsgálatára.

A vizsgálat során az ellenőrzés részéről összeférhetetlenség nem merült fel.

Vonatkozó jogszabályok különösen:

- 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet az államháztartás számviteléről (a továbbiakban: Áhsz.),
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.),
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.),
- A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szt.)

Főbb megállapításaink a következők:

Az Áht. 37. § (1) bekezdése értelmében kötelezettséget vállalni az Ávr-ben foglalt kivételekkel csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet (előzetes írásbeli kötelezettségvállalás).
Az Ávr. 53. § (2) bekezdése értelmében az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét belső szabályzatban rögzíteni kell.
Mezőszentgyörgy Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata nem állt rendelkezésre.

A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a kötelezettségvállalás a jogszabály szerinti formában megtalálható volt. A pénzügyi ellenjegyzés gyakorlatát felül kell vizsgálni.

Az Ávr. 56. § (2) bekezdése értelmében a kötelezettségvállalás értékének meghatározásához számba kell venni az abból származó valamennyi fizetési kötelezettséget, még abban az esetben is, ha valamely fizetési kötelezettség bekövetkezése bizonytalan vagy külön jövőbeli nyilatkozattól függ, mely követelmény nem minden esetben érvényesült.

Az Ávr. 56. § értelmében a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul gondoskodni kell annak az Áhsz. szerinti nyilvántartásba vételéről. Az Önkormányzat a kötelezettségvállalások tekintetében az ASP program által vezetett analitikus nyilvántartással (részletező nyilvántartás) rendelkezik. Javasolt az Áhsz. 14. melléklet 2. pontja szerinti egyéb nyilvántartások kialakítása is (pl. szerződések, személyi juttatások, adott kölcsönök stb.)
A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának egyedi jellegűnek kell lennie, mely követelmény a szúrópróbaszerűen vizsgált dokumentumok tekintetében nem minden esetben érvényesült.
A szerződés adatait (kiemelten a kötelezettségvállalás kezdete) pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba.

Az előzetes kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele (analitikus nyilvántartás és a főkönyvi könyvelés is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen. Jellemző hiba, hogy a nyilvántartásba vétel előzetes írásbeli kötelezettségvállalás esetén is csak a végleges kötelezettségvállaláskor (számla rögzítésekor) és nem a szerződés/megrendelés napjával valósul meg.
Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást (ha a kötelezettségvállalás előzetesen írásban megtörtént: pl. szerződés, megrendelés), annak összegétől függetlenül (tehát akár 200 000 Ft alatt is) a kötelezettségvállalás analitikus nyilvántartásában (ASP 112 mp) és a főkönyvben (ASP 1151 mp: T0021) a kötelezettségvállalás napjával (nem január 01, vagy a rögzítés napja) rögzíteni kell, mivel így biztosítható az előirányzati gazdálkodás szabályszerűsége, az előirányzatok szabályszerű, pontos lekötése.

- Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalás az analitikus nyilvántartásban (ASP 112 mp) és a főkönyvben (ASP 1151 mp: T0021) jellemzően nem a kötelezettségvállalás napjával került rögzítésre.
- Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetéseket a főkönyvben a 0021 számlára könyvelni nem kell.

Az Ávr. 60. § (3) bekezdése értelmében a kötelezettséget vállaló szerv a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezet, mely nem állt rendelkezésre.

A 2024. évi főkönyvi kivonat összevont adatai szerint a kötelezettségvállalások a vizsgált évben a rendelkezésre álló forrásokkal összhangban történtek.

Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatokról összességében:
Az ellenőrzés korlátozottan megfelelőnek ítélte meg a vizsgált területet, mivel a gazdálkodás során a legtöbb tekintetben megfelelő kontrollokkal rendelkeznek, és elfogadható teljesítményt mutatnak. Bizonyos területek vonatkozásában a megállapítások azonban arra utalnak, hogy a belső ellenőrzési pontok vagy folyamatok rendszerét nem minden esetben működtetik, illetve követik nyomon megfelelően. A pénzügyi ellenjegyzés és az előzetes kötelezettségvállalás könyvelésének gyakorlatát felül kell vizsgálni és a szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba és a főkönyvbe.

A megállapítások és a javaslatok részletes leírása az ellenőrzési jelentés további részében található.

III.
RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

A. A szabályozottság ellenőrzése

1. A kötelezettségvállalás

1.1. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalás

Az Áht. 37. § (1) bekezdése értelmében kötelezettséget vállalni az Ávr-ben foglalt kivételekkel (Ávr. 53. § (1) bekezdése) csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet (előzetes írásbeli kötelezettségvállalás), **mely követelmény érvényesült. A vizsgált szerződéseken a kötelezettségvállalás megtalálható volt.**
A pénzügyi ellenjegyzőnek az Ávr-ben foglalt kivételekkel (Ávr. 53/A. § (2) bekezdésében foglaltak, melyek nem vonatkoznak az önkormányzatra) meg kell győződnie arról, hogy a tervezett kifizetési időpontokban a pénzügyi fedezet biztosított (a tervezett kifizetési időpontokban megfelelő mennyiségű pénzeszköz (likvid fedezet) áll rendelkezésére), a kötelezettségvállalás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat és a költségvetési évet követő év vagy évek kiadási előirányzatai terhére vállalt kötelezettségek szabályszerűek.
Összességében megállapítható, hogy pénzügyi ellenjegyzés minden (előzetes írásbeli kötelezettségvállalás és előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kötelezettségvállalás esetén is) kötelezettségvállaláshoz szükséges.

Az Ávr. 55. § (1) bekezdése értelmében a pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán a pénzügyi ellenjegyzés dátumának és a pénzügyi ellenjegyzés tényére történő utalás megjelölésével, az arra jogosult személy aláírásával kell igazolni.

Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalás dokumentumai különösen az alábbiak:

- kinevezési okirat;
- szerződés;
- megállapodás;
- visszaigazolt megrendelés;
- a pályázati úton odaítélt támogatásról szóló döntés (szerződés) aláírt dokumentuma;
- egyéb munkáltatói intézkedések aláírt iratai (pl. jubileumi jutalom megállapítása stb.

A pénzügyi ellenjegyzést előzetes írásbeli kötelezettségvállalás esetében a kötelezettségvállalás dokumentumán minden esetben rögzíteni kell, mely követelmény nem érvényesült. A vizsgált szerződéseken a pénzügyi ellenjegyzés (a pénzügyi ellenjegyzés dátuma, a pénzügyi ellenjegyzés tényére történő utalás és a pénzügyi ellenjegyző aláírása) nem volt megtalálható (pl. 24298/1, 24304/1).

A pénzügyi ellenjegyzés az ASP kötelezettségvállalás nyilvántartás dokumentumán (112 mp.) szerepel.

A régi pl. közüzemi szerződések tekintetében (ha az eredeti szerződés nem lelhető fel vagy nagyon régi) a kötelezettségvállalást és a pénzügyi ellenjegyzést az ASP program kötelezettségvállalás nyilvántartásból (112 mp.) előállított kötelezettségvállalási nyilvántartási lapon célszerű dokumentálni (dátum, kötelezettségvállaló és pénzügyi ellenjegyző aláírás rögzítésével).

1.1. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kötelezettségvállalás

Az Ávr. 53. § (1) bekezdése rögzíti, hogy törvény vagy az Ávr. eltérő rendelkezése hiányában **nem szükséges előzetes írásbeli kötelezettségvállalás** az olyan kifizetés teljesítéséhez, amely

a) értéke a kétszázezer forintot nem éri el,

b) a fizetési számlákról a számlavezető által leemelt díj, juttatás, a külföldi pénzértékben vállalt kötelezettség árfolyamvesztesége, vagy

c) az Áht. 36. § (1) bekezdése szerinti más fizetési kötelezettségnek minősül.

> Más fizetési kötelezettségnek minősül a jogszabályon, jogerős vagy fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható bírósági, illetve véglegessé vált vagy azonnal végrehajtható hatósági döntésen, vagy más, a fizetési kötelezettség összegét vagy az összeg megállapításának módját, továbbá a felek valamennyi jogát és kötelezettségét megállapító kötelező előíráson alapuló fizetési kötelezettség (nem vállalt, hanem bíróság, hatóság, közvetlenül jogszabály által megállapított fizetési kötelezettségek).

Pénzügyi ellenjegyzés viszont minden kötelezettségvállaláshoz kell, ezért szükséges az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjének szabályozása.

Az Ávr. 53. § (2) bekezdése értelmében az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetésre a kötelezettségvállalások teljesítésére (érvényesítés, utalványozás) és nyilvántartására vonatkozó szabályokat alkalmazni kell és **az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét belső szabályzatban rögzíteni kell. Az Önkormányzat operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata nem állt rendelkezésre.**
A vizsgált kifizetések tekintetében a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés az ASP kötelezettségvállalás nyilvántartás dokumentumán (112 mp.) megtalálható volt.

Az Áht. 37. § (1) bekezdése értelmében kötelezettséget vállalni csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően az Ávr. 55. § (1) bekezdése szerinti módon (a kötelezettségvállalás dokumentumán) lehet.

Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kötelezettségvállalás dokumentumai:

- számla,
- számlával egy tekintet alá eső okirat.

2. A kötelezettségvállalás nyilvántartása

2.1 A kötelezettségvállalás analitikus nyilvántartása

Az Ávr. 56. § értelmében a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul gondoskodni kell annak az Áhsz. szerinti nyilvántartásba vételéről, ezáltal a kötelezettségvállalás értékéből a költségvetési év és az azt követő éveket terhelő rész nyilvántartásba vételéről. Az Áht. 36. § (1) bekezdése szerinti más fizetési kötelezettségek esetén legkésőbb a teljesített kifizetésekkel egyidejűleg kell annak adatait és a kifizetés összegét az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba venni.

A kötelezettségvállalás módosulása, meghiúsulása, megszűnése esetén haladéktalanul gondoskodni kell a nyilvántartásban szereplő adatok módosításáról.

A kötelezettségvállalás értékének meghatározásához számba kell venni az abból származó valamennyi fizetési kötelezettséget, még abban az esetben is, ha valamely fizetési kötelezettség bekövetkezése bizonytalan vagy külön jövőbeli nyilatkozattól függ. Ha a fizetési kötelezettség jövőbeni mértéke nem határozható meg pontosan, a körülmények és az előző évek tapasztalatainak gondos mérlegelése alapján az adott piaci, gazdasági, társadalmi körülmények között - az ésszerű gazdálkodás mellett - reális legmagasabb összegű kötelezettséget kell feltételezni. Határozatlan időre vállalt kötelezettség értékét a költségvetési évben és az azt követő három éven keresztül származó fizetési kötelezettségek összegeként kell meghatározni.

Az Áhsz. 14. melléklete tartalmazza a kötelezettségvállalás nyilvántartás kötelező tartalmát.

Az Áhsz. 14. melléklete értelmében

1. **A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának egyedi jellegűnek kell lennie.**
2. A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartása történhet fizikailag elkülönült nyilvántartásokban is **(pl. személyi juttatások nyilvántartása, ellátások nyilvántartása, szerződések, megrendelések nyilvántartása, általános forgalmi adó nyilvántartása, támogatások nyilvántartása stb.)**, ha biztosított azok adatainak a 05. számlacsoportban történő folyamatos nyilvántartásba vétele.
3. A 2. mellékletben felsorolt szervezetek az ott megjelölt kötelezettségvállalásokról, más fizetési kötelezettségekről vezetett nyilvántartásaikban e fejezet szerinti adatokat tartják nyilván azzal az eltéréssel, hogy azokat a 05. számlacsoportban nem vehetik nyilvántartásba és a könyvviteli számlákon nem számolhatják el az azokkal kapcsolatos gazdasági eseményeket.
4. **A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartása tartalmazza legalább**
   a) a kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség sorszámát, az azt tanúsító dokumentum megnevezését, iktatószámát, keltét, a pénzügyi ellenjegyzésre vonatkozó adatokat, kivéve, ha a pénzügyi ellenjegyzés nem szükséges,
   b) a kötelezettségvállalást, más fizetési kötelezettséget tanúsító dokumentum megnevezését, iktató- vagy érkeztető számát, keltét,

c) a jogosult azonosításához és a pénzügyi teljesítéshez szükséges adatokat, amennyiben azok ismertek
d) a kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség tárgyát, összegét (értékét) az egységes rovatrend rovatai szerint,
e) a kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség évek szerinti megoszlását, a költségvetési évben a pénzügyi teljesítési határidőket dátum szerint, hogy abból az Áht. és Ávr. szerinti finanszírozási, likviditási terv összeállítható legyen,
f) a kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség módosulásait (pl. fizetési határidő változása, utólag kapott engedmények stb.), az azokat tanúsító dokumentum megnevezését, iktatószámát, keltét, a pénzügyi ellenjegyzésre vonatkozó adatokat, ha pénzügyi ellenjegyzés szükséges,
g) a pénzügyi teljesítések dátumát, összegét, egységes rovatrend szerint besorolását, az utalványozás Ávr. 59. § (2) bekezdése szerinti dokumentumának azonosításához szükséges adatokat,
h) a kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség végleges vagy nem végleges jellegét, végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség esetén annak és módosulásai, a pénzügyi teljesítési adatok könyvviteli számlákon történő elszámolásának időpontjait és a könyvviteli számlák megnevezését,
i) devizában fennálló kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség esetén a kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség és annak módosulásai (ideértve az átértékelést is) összegét a forint mellett devizában is, a nyilvántartásba vételi árfolyamot, a mérlegfordulónapi árfolyamot, a Gst. szerinti adósságot keletkeztető ügylet esetén az adósságelemek számítása során alkalmazandó árfolyamot,
j) váltóval kiváltott kötelezettség esetén a váltó kibocsátásának és a lejáratának idejét, a váltóval kiváltott kötelezettség összegét, a váltóban foglalt kamatot, a váltó bemutatásával, lejáratával, kifizetésével kapcsolatos adatokat, és
k) az esetleges egyéb megjegyzéseket.

5. Egyes sajátos kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek esetén külön adatok nyilvántartása is szükséges a jogszabályokban előírt kötelezettségek teljesítéséhez, így
a) a költségvetési támogatások és más hasonló, ellenérték nélküli kifizetéseknél az elszámolás (beszámolás) határidejét, annak teljesítésére, elfogadására vonatkozó adatokat, az esetleges visszafizetési kötelezettség előírása esetén a követelések nyilvántartásával való kapcsolatot, az elvégzett ellenőrzéseket,
b) a **visszatérítendő támogatások és más adott kölcsönök** esetén a követelések nyilvántartásával való kapcsolatot,
c) közbeszerzési kötelezettség esetén a közbeszerzési dokumentációk megnevezését, iktatószámát, keltét,
d) termék vagy szolgáltatás beszerzése esetén a kapott számlák adatait oly módon, hogy abból az általános forgalmi adó bevallási kötelezettségnek eleget lehessen tenni, és

e) felhalmozási kiadások esetén a beszerzett eszközök tekintetében az **immateriális javak, tárgyi eszközök nyilvántartásával való kapcsolatok leírását.**

6. A függő kötelezettségekről külön nyilvántartást kell vezetni mindaddig, amíg az végleges kötelezettségvállalássá, más fizetési kötelezettséggé nem változik vagy meg nem szűnik. A nyilvántartás legalább a 4. a)-f) pontban foglaltakat tartalmazza.

Az Önkormányzat a kötelezettségvállalások tekintetében az ASP program által vezetett analitikus nyilvántartással (részletező nyilvántartás 112 mp) rendelkezik. Javasolt az Áhsz. 14. melléklet 2. pontja szerinti egyéb nyilvántartások kialakítása is (pl. szerződések, személyi juttatások, adott kölcsönök stb.).

A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának **egyedi jellegűnek kell lennie** (egy szerződéshez egy kötelezettségvállalási nyilvántartási szám tartozzon, függetlenül a teljesítés (szerződéshez kapcsolódó számlák) darabszámától), **mely követelmény a szúrópróbaszerűen vizsgált dokumentumok tekintetében nem minden esetben érvényesült. A helyi gyakorlat szerint jellemzően számlánként történik a kötelezettségvállalás rögzítése a főkönyvbe és az analitikus nyilvántartásba (pl. 24304/1).**

A szerződés adatait (kiemelten a kötelezettségvállalás kezdete) pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba.

2.2 A kötelezettségvállalásra és a pénzügyi ellenjegyzésre jogosult személyek analitikus nyilvántartása

Az Ávr. 60. § (3) bekezdése értelmében a kötelezettséget vállaló szerv a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezet, mely nem állt rendelkezésre.

B. A kötelezettségvállalás főkönyvi és analitikus nyilvántartásba történő rögzítésének ellenőrzése

1. A kötelezettségvállalások főkönyvi nyilvántartása és mérleg szerinti értéke

A **kötelezettségvállalások**, más fizetési kötelezettségek nyilvántartási számláin a 002. Kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség nyilvántartási ellenszámlával szemben történik azok növekedésének és a teljesítés kivételével csökkenésének nyilvántartásba vétele attól függően, hogy az végleges vagy nem végleges, költségvetési évben esedékes vagy költségvetési évet követően esedékes kötelezettségvállalásnak, más fizetési kötelezettségeknek minősül.

Ha a korábban nyilvántartásba vett kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség a jogosult számlája vagy más okból végleges kötelezettségvállalásnak, más fizetési kötelezettségnek minősül, azt át kell vezetni a 0022. Költségvetési évben esedékes végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség nyilvántartási ellenszámlára.

Az Áht. 1. § értelmében **(előzetes) kötelezettségvállalás**: a kiadási előirányzatok terhére fizetési kötelezettség vállalásáról szóló - így különösen a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésére, szerződés megkötésére, költségvetési támogatás biztosítására irányuló - szabályszerűen megtett jognyilatkozat (0021, 0023 nyilvántartási számokon elszámolandó).

Az Áhsz. 1. § értelmében **végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség**: az a pénzértékben kifejezett, jogszabályból, jogerős bírói ítéletből, végleges hatósági határozatból, szerződésből – ideértve az átvállalt kötelezettségeket is – jogszerűen eredő elismert tartozás, amely kifizetésének feltételeit a másik fél már teljesítette, ilyennek minősül különösen a számfejtett személyi juttatás, a teljesítésigazolással ellátott számlázott termékértékesítésért vagy szolgáltatásnyújtásért fizetendő ellenérték, valamint a felvett hitelek, kölcsönök, kapott visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszafizetendő összege és annak kamatai (0022, 0024 nyilvántartási számokon elszámolandó).

Az Ávr. 56. § (2) bekezdése értelmében a kötelezettségvállalás értékének meghatározásához számba kell venni az abból származó valamennyi fizetési kötelezettséget, még abban az esetben is, ha valamely fizetési kötelezettség bekövetkezése bizonytalan vagy külön jövőbeli nyilatkozattól függ, **mely követelmény nem minden esetben érvényesült. A gyakorlat szerint számlánként történik a kötelezettségvállalás, nincs előírva a főkönyvben az éves várható kötelezettségvállalás teljes összege, így az előirányzatok lekötése az adott feladatra nem biztosított (pl. 24304/1).**

Az Ávr. 56. § (1) bekezdése értelmében az előzetes kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele (analitikus nyilvántartás és a főkönyvi könyvelés is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen. **Jellemző hiba, hogy a nyilvántartásba vétel előzetes írásbeli kötelezettségvállalás esetén is csak a végleges kötelezettségvállaláskor (számla rögzítésekor) és nem a szerződés/megrendelés napjával valósul meg (pl. 24304/1).**

Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást (ha a kötelezettségvállalás előzetesen írásban megtörtént: pl. szerződés, megrendelés), annak összegétől függetlenül (tehát akár 200 000 Ft alatt is) a kötelezettségvállalás analitikus nyilvántartásában (ASP 112 mp) és a főkönyvben (ASP 1151 mp: T0021) a kötelezettségvállalás napjával (nem január 01, vagy a rögzítés napja) rögzíteni kell, mivel így biztosítható az előirányzati gazdálkodás szabályszerűsége, az előirányzatok szabályszerű, pontos lekötése.

- Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalás az analitikus nyilvántartásban (ASP 112 mp) és a főkönyvben (ASP 1151 mp: T0021) jellemzően nem a kötelezettségvállalás napjával került rögzítésre **(pl. 24304/1).**
- Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetéseket a főkönyvben a 0021 számlára könyvelni nem kell **(pl. 24396/1).**

Az ASP programban a kötelezettségvállalások főkönyvi és analitikus nyilvántartásba vételét a Hivatal biztosítja.

2. A kötelezettségvállalások és a rendelkezésre álló források összhangjának vizsgálata

Az Áht. 36. §-a értelmében a költségvetési év kiadási előirányzatai terhére kötelezettségvállalásra az azokat terhelő korábbi kötelezettségvállalásokkal és más fizetési kötelezettségekkel csökkentett összegű eredeti vagy módosított kiadási előirányzatok mértékéig kerülhet sor, mely követelménynek az Önkormányzat 2024. évi gazdálkodása megfelelt. A kötelezettségvállaláskor meggyőződtek arról, hogy a tervezett kifizetési időpontokban a pénzügyi fedezet biztosított.

A 2024. év I. félévi főkönyvi kivonat összevont adatai szerint a kötelezettségvállalások nem haladták meg a módosított előirányzatot és a teljesített bevételek fedezetet nyújtottak a vállalt kötelezettségekre. Év végén a költségvetési előirányzatok olyan jellegű módosítása („kozmetikázása") nem szükséges, hogy az megegyezzen a kötelezettségvállalásokkal, mert így a terv és a teljesítés nem mutat valós, életszerű képet, arra viszont ténylegesen figyelmet kell fordítani, hogy a költségvetési bevételi előirányzatok – az Ávr-ben és az Áht. 31. § (1) bekezdésében meghatározott kivételekkel – kizárólag azok túlteljesítése esetén növelhetők, és a költségvetési bevételek tervezettől történő elmaradása esetén azokat csökkenteni kell (02. űrlap).

Összességében megállapítható, hogy a 2024. évi kötelezettségvállalások a vizsgált évben a rendelkezésre álló forrásokkal összhangban történtek. A főkönyvi kivonat az év közben esetlegesen felmerülő likviditási problémákat nem tükrözi, szükség esetén az egy célvizsgálatból derülhetne ki.

IV.
FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK ÉS JAVASLATOK

Az ellenőrzés korlátozottan megfelelőnek ítélte meg a vizsgált területet, mivel a gazdálkodás során a legtöbb tekintetben megfelelő kontrollokkal rendelkeznek, és elfogadható teljesítményt mutatnak. Bizonyos területek vonatkozásában a megállapítások azonban arra utalnak, hogy a belső ellenőrzési pontok vagy folyamatok rendszerét nem minden esetben működtetik, illetve követik nyomon megfelelően. A pénzügyi ellenjegyzés és az előzetes kötelezettségvállalás könyvelésének gyakorlatát felül kell vizsgálni és a szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba és a főkönyvbe.

A feladatellátás javítása érdekében az ellenőrzés a következő javaslatokat teszi:

Megállapítás	Rangsor	Következtetés	Javaslat	Kockázat /Hatás	Intézkedési terv készítésére köteles
1. MEGÁLLAPÍTÁS: Az Önkormányzat operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata nem állt rendelkezésre.	Átlagos jelentőségű	A szabályozottság követelménye sérül.	Az Ávr. 53. § (2) bekezdése értelmében az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét belső szabályzatban rögzíteni	Közepes	Igen

			kell és az operatív gazdálkodási jogkörök ellátására jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást kell vezetni.		
2. MEGÁLLAPÍTÁS: A pénzügyi ellenjegyzés gyakorlata a jogszabálynak és az Önkormányzat operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzatában foglaltaknak teljes mértékben nem felel meg.	Átlagos jelentőségű	Az operatív gazdálkodási jogkörök ellátása nem szabályszerű.	A pénzügyi ellenjegyzés a jogszabály és az Önkormányzat operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata szerinti formában minden esetben kerüljön rögzítésre.	Közepes	Igen
3. MEGÁLLAPÍTÁS: A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul kell, hogy megtörténjen, mely követelmény nem minden esetben érvényesül.	Átlagos jelentőségű	A kötelezettségvállalás nyilvántartásának és főkönyvi könyvelésének szabályszerűsége sérül.	Minden kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele (analitikus nyilvántartás és a főkönyvi könyvelés is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen. A szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba.	Közepes	Igen
4. MEGÁLLAPÍTÁS Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalás főkönyvi nyilvántartásba vétele nem teljes körű. A helyi gyakorlat szerint jellemzően számlánként történik a kötelezettségvállalás rögzítése a főkönyvben és az analitikus nyilvántartásban.	Átlagos jelentőségű	A kötelezettségvállalás főkönyvi könyvelésének szabályszerűsége sérül.	Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást a kötelezettségvállalás értékének (szerződés éves vagy több éves meghatározott vagy becsléssel számított értékének összege) megállapítása után a kötelezettségvállalás napjával rögzíteni kell az analitikus nyilvántartásban (112 mp) és a főkönyvben. (1511 mp T0021) A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának egyedi jellegűnek kell lennie.	Közepes	Igen

5. MEGÁLLAPÍTÁS Az Önkormányzat a kötelezettségvállalások tekintetében csak az ASP program által vezetett analitikus nyilvántartással (részletező nyilvántartás) rendelkezik.	Átlagos jelentőségű	Az analitikus nyilvántartási rendszer kiegészítendő.	Az ASP program által vezetett analitikus nyilvántartáson (részletező nyilvántartás 112 mp) túl javasolt az Áhsz. 14. melléklet 2. pontja szerinti egyéb nyilvántartások kialakítása is (pl. szerződések, személyi juttatások, adott kölcsönök stb.).	Csekély	Nem

Kelt: Szombathely, 2024. szeptember 30.

SZAHK-ÉRTELEM 2007. Kft.
9700 Szombathely, Szazhold u. 36.
Adó: 14354113-1-18
Cég: 18-09-108013

dr. Hosszúné Szántó Anita
vizsgálatvezető/belső ellenőr

V.

ZÁRADÉK

A belső ellenőrzési jelentés tartalmát megismertem, az abban foglaltakkal egyetértek.

Intézkedési terv készítéséről a végleges jelentés kézhezvételétől számított 8 napon belül gondoskodom.

Kelt: Mezőnagymihály, 2024. november 27.

.....
polgármester

A jelentés tartalmát megismertem.

Kelt: Mezőnagymihály, 2024. november 27.

.....
jegyző